Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС.: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 7. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го СІЧНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 13, 1955. No. 7. VOL. LXII.

ПРЕДСТАВНИКИ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ПРОСЛІДЖУЮТЬ АҐРЕСІЮ НА КОСТА РІКУ

Вашинґтон. — Представники Організації Американських Держав відлетіли до Коста Ріки, щоб там на місці прослідити справу аґресії на Республіку Коста Ріки. Це сталося на домагання уряду Коста Ріки після того, як озброєна група напала на територію Коста Ріки. Із Сан Хозе, Коста Ріка, повідомляють, що повстанські війська в збройній атаці зайняли місто Вілла Квезада, яке лежить недалеко від кордону Нікараґви. Комунікація між цим містом і столицею Коста Ріки перервана, і про цей напад збройних сил на територію Коста Ріки повідомив уряд посадник найближчого міста Зарцеро. Президент Коста Ріки Хозе Фіґурес заявив в інтерв'ю з журналістами, що цей напад — це аґресія уряду Нікараґви. Збройні сили прибули до Коста Ріки на літаках до міста Вілла Квезади, але вони користувалися і місцевими вантажними автами. Це місто віддалене від кордону Нікараґви 45 миль, а від нього до столиці Коста Ріки тільки 35 миль. Президент Нікараґви Анастазіо Сомоза заявив, що це неправда, що його країна була базою для тих повстанців, які напали на Коста Ріку. Повстанці негайно розбудували невживане летовище біля Вілла Квезади. Війська Коста Ріки користуються особовими літаками приватної лінії Лакса, які простосували до воєнний дій, вміщуючи на літаках скоростріли. Цими літаками костаріканці бомбардують летовище, яке захопили повстанці.

Представник уряду Коста Ріки звернувся був до Ради Організації Американських Держав з просьбою інтервеніювати в справі можливої аґресії збоку Нікараґви. Рада закликала уряди обох держав втримувати мирні взаємини і не порушувати миру, який панує між державами Америки. Друге засідання цієї Ради мало відбутися 12 січня, але перед ним вже почалася аґресія. Уряд Коста Ріки зарядив мобілізацію і вже вислав малі відділи проти аґресорів. Коста Ріка має тільки 1,500 поліційних сил, які заступають постійну армію, а всі збройні сили цієї держави виносять коло п'ять тисяч вояків. Предетавник Коста Ріки звернувся знову до Ради Організації Американських Держав, яка вже вислала своїх представників на місце аґресії, щоб там прослідити справу війни між двома середньоамериканськими республіками. — Хоч напад на Коста Ріку подібний до випадку у Ґватемалі з минулого року, то в політичних колах твердять, що в цій новій аґресії не грає ролі справа комунізму, хоч комуністи підтримують всяке замішання, — тільки особисті непорозуміння між президентами цих двох середньоамериканських республік.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ПІДВИШКУ ПЛАТНІ ФЕДЕРАЛЬНИМ УРЯДОВЦЯМ Й ПОШТОВИКАМ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер у своєму зверненні до Конґресу домагався підвишки платні для мільйона федеральних урядовців. В іншому зверненні президент просив Конґрес збільшити оплату від поштових посилок, щоб можна було покрити частину видатків на збільшення платні поштовикам. Президент пропонує збільшити платні цивільним урядовцям в пересічному на п'ять відсотків. Найбільша підвишка виносила б 800 долярів річно (7.4%), і її дістали б ті урядовці, яких теперішня річна платня становить 11,600 долярів. Найнижча підвишка виносила б 125 долярів річно (4.7%), і її мали б урядовці з теперішньою річною платнею 2,625 долярів. Айзенгавер пропонує також групове забезпечення на випадок недуги, на яке уряд платив би одну третину видатків, це значить коло 55 мільйонів долярів річно. З пропозицій президента скористав би один мільйон цивільних федеральних урядовців, а державна скарбниця мусіла б видати на збільшення їхніх платень 210 мільйонів долярів. Для 500,000 поштовиків підвишка платні коштувала б 129 мільйонів долярів. Президент одночасно пропонує підвищити оплати за поштові пересилки, бо ця підвишка лежить в публічному інтересі. Громадянство зацікавлене в тому, щоб пошта справно функціонувала, і щоб можна було поліпшувати поштову службу. Президент не виявив, якої підвишки поштових оплат він домагається, але з попередніх урядових заяв виходить, що уряд пропонує піднести оплату на один цент від пересилки звичайних листів і від листів, пересиланих летунською поштою. Мали б бути підвищені і оплати від посилок другої кляси (часописи і магазини), а також третьої кляси, якщо „ця підвишка принесла б поважніші прибутки державній скарбниці".

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНҐРЕС ОПУБЛІКУВАВ МАТЕРІЯЛИ ПРО СОВЄТСЬКУ ОКУПАЦІЮ УКРАЇНИ

Вашинґтон. — Накладом і коштом уряду ЗДА опубліковано всі ті матеріяли, що їх зібрала окрема комісія 83-го Конґресу, очолювана конґресменом Чарлзом Керстеном, в справі большевицької аґресії та окупації поодиноких европейських країн. Зібрані інформації та матеріяли, зокрема заприсяжені свідчення поодиноких осіб, появилися окремими томами, один з яких у своїй більшості присвячений матеріялам про большевицьку аґресію та окупацію України. Цей том має 370 сторін дрібного друку і охоплює свідчення та матеріяли, зібрані Конґресовою Комісією під час переслухань в Мюнхені (Німеччина) в днях 30 червня і 1 липня 1954 р. в Ню Йорку в днях 11, 12, 13 і 14 жовтня 1954, та в Шікаґо в днях 18 і 19 жовтня 1954 р. В цьому томі надруковано свідчення 68 осіб та вміщено 129 документів, абсолютна більшість яких відноситься до комуно-московської окупації і совєтських злочинів на Україні, а частинно теж на Білорусі та в кавказьких країнах. Ця урядова книга є, без сумніву, одною з найповніших збірок свідчень та документів про комуно-московське лихоліття на Україні, як теж і про героїчну боротьбу українського народу за свою волю і незалежність. У книжці є ще й деякі „додаткові інформації", між ними вступні завваги конґресмена Фіґена про „Українську Повстанську Армію в боротьбі за волю". Ця публікація має для української визвольної справи безцінну вартість. Велику заслугу в зібранні та появі цих матеріялів урядовою книгою має Український Конґресовий Комітет Америки, що весь час якнайтісніше співпрацював у цій справі з Конґресовою Комісією та її керівниками.

ДОЛЛЕС КРИТИКУЄ СОВЄТСЬКУ „ПРОПАҐАНДУ МИРУ"

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОРАДЖУЄ ЗБЕРІГАТИ СПОКІЙ У СПРАВІ ПОЛОНЕНИХ ЛЕТУНІВ. — ЗАКЛИКАЄ ДО ГОТОВОСТИ БОРОТИСЯ ПРОТИ НАПАСНИКА

Ню Йорк. — „Слово мир, одно з найкращих і найпочесніших у нашій мові, є таке замазане й опоганене совєтською пропаґандою, що ледве можна розпізнати його в устах тих ,що бездумно повторюють його" — сказав державний секретар Дж. Ф. Доллес, промовляючи до 1,800 осіб на бенкеті у готелі Валдорф Асторія, влаштованому Ассоціяцією Молодих Християнських Жінок Америки. Державний секретар накреслив у загальних рисах теперішню міжнародну ситуацію, торкнувшись совєтської „пропаґанди миру", що — за його словами стоїть у різкій суперечності з цілим характером комунізму і з доктринами, що їх проповідували Ленін і Сталін. Доллес зацитував при тому буквально повторювану Сталіним фразу Леніна, що „неминучою є серія страшних ударів між Совєтським Союзом і буржуазними державами". Совєтській пропаґанді миру, опертій виключно лише на фразах, державний секретар протиставив дійсно мирні зусилля, проявлені вільним світом у таких місцевих конфліктах, як спір за Трієст і спір за Суез: в обох випадках заінтересовані держави, виказавши дійсну добру волю шукати мирної злагоди, розв'язали трудні спірні проблеми взаємними уступками. — Заторкуючи найактуальніше питання ув'язнених в комуністичному Китаї американських летунів, Дж. Ф. Доллес покликався на Біблію, рекомендуючи зберігати спокій і не „квапитись до гніву". Згідно з коментарями американської преси, Доллес дуже обережно старався не сказати нічого, що могло б пошкодити тим вислідам, що їх добув генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд своїми розмовами з комуно - китайськими достойниками в Пейпінґу. Доллес заявив, що найдоцільнішим засобом „відстрашити війну" є — „бути готовим боротися, коли треба буде, і мати такі засоби й таких союзників, щоб було очевидно, що напасник потерпить поразку". Свою власну промову Доллес назвав „зверненням надії, але й зверненням великої наполегливости".

Уряд не думає зміняти стейтові закони про працю

Вашинґтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив, що уряд президента Айзенгавера не вноситиме нового законопроєкту про скасування стейтових законів, які противляться примусовій приналежності до робітничих спілок, бо в деяких стейтах існують закони, які обороняють право робітників на працю. Робітничий закон Тефта-Гартлі дозволяє тільки на частинний примус належати до робітничих спілок, щоб дістати працю. Провідники робітничих організацій вимагають скасувати це „право на працю" в тих стейтах, де воно існує, бо тоді збільшиться сила робітничих організацій, без членства яких важко буде дістати працю. На конвенції Конґресу Індустріяльних Організацій в Лос Анджелесі восени минулого року секретар праці Мічелл заявив був, що закон про „право на працю" буде відкликаний, але тепер каже, що уряд не вноситиме свого законопроєкту, а звернувся в цій справі до стейтових леґіслятур.

Національ-китайське летунство розпочало відплатну акцію

Тайпег, Формоза. — У відповідь на комуно-китайський важкий налет на маленький острів Тачен у притоці Формози, за 200 миль на північний захід від того острова, летунство Чіянґ Кай-шека провело низку налетів на острів Тієнао, що підлягає комуністичній адміністрації. Бомбардовано теж скупчення комуно - китайських кораблів біля узбережжя китайського суходолу. Наслідків тої відплатної акції не подано до відома. Національ - китайська преса переконана, що головними цілями комуно-китайського налету на Тачен було перевірити, як буде поводитися американська Сьома фльота, коли в її найближчому сусідстві розгориться воєнна акція, а також, — щоб зробити прихильне враження на власних громадян і співпартійців, які вічно слухають офіційних заповідей про недалеке „визволення" Формози з-під володіння „кліки Чіянґ Кай-шека".

У СПРАВІ ЗВІЛЬНЕННЯ ЛЕТУНІВ „ЗРОБЛЕНО ПОСТУП"

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй, Даґ Гаммершилд „зробив поступ" своїми розмовами з комуністичними правителями в Пейпінґу у справі звільнення затриманих безправно в Китаї воєнних полонених. Заявив це речник Об'єднаних Націй, зазначивши, що він спірається на „приватних інформаціях", отриманих від Гаммершилда і на офіційному комунікаті, що його видали Гаммершилд і Чу Ен-лай наприкінці своїх чотирьох довгогодинних розмов. Докладні відомості про хід отих нарад у Пейпінґу дістав англійський уряд від свого дипломатичного представника при комуно-китайському уряді і ті інформації передав до відома американському урядові. Сам Гаммершилд відмовився сказати будьщо про зміст і вислід своїх розмов, запитаний про це журналістами, які у великому числі стрінули його в Гонґ Конґу. Гаммершилд заявив, що це „не час ані місце" для обмірковування цієї справи. Вся делеґація Об'єднаних Націй прибула вже до Токіо, звідки відлетіла до Америки, куди прибуде в четвер 13-го січня. Як повідомляє американська преса, Гаммершилд передусім відбуде довгу розмову з американським делеґатом в ОН, Кеботом Лоджем, а щойно опісля поінформує інших керівних членів ОН про вислід своєї місії.

Барклі і Морс зайняли визначні пости в сенатським комісіях

Вашинґтон. — Бувший віце-президент ЗДА, а тепер нововибраний сенатор Албен В. Барклі зайняв поважні пости в сенатських комісіях, які він займав тоді, коли ще був сенатором. Мандатна Демократична Комісія призначила сенатора Барклі на члена Сенатської Комісії Закордонних Справ і на члена Сенатської Фінансової Комісії. Демократи порушили в цьому випадку звичаєвий закон, за яким на членів цих важливих комісій призначається сенаторів, що довше прослужили в Сенаті, а сенатор Барклі прийшов до Сенату як „молодший" сенатор зі стейту Кентокі. Подібно поступили демократи з сенатором Джозефом С. О'Мегоні, який після 19-річного сенаторства втратив був пост сенатора під час виборів у 1952 році. Тепер демократи призначили О'Мегоні на голову Комісії Внутрішніх і Островних справ і на члена Правничої Комісії. Демократи відзначили і бувшого республіканського, а пізніше незалежного сенатора Вейна Морса, призначивши його на члена Комісії Закордонних справ, Банкової і Валютової Комісії та Комісії для справ дистрикту Колумбії. Сенатор Морс має офіційно заявити, що він пристає до Демократичної партії.

Понад сто більйонів долярів на побудову шляхів

Вашинґтон. — Комісія для будови шляхів, яку очолює емеритований генерал Лушіюс Д. Клей, опрацьовує проєкт, за яким впродовж найближчих десятьох років видано буде на будову і модернізацію шляхів у цій країні 101 більйон долярів. Комісія вже погодилася на пропозицію президента Айзенгавера видати на будову шляхів додаткових 54 більйони долярів, щоб можна було з найбільшим успіхом використати шляхи й автостради під час крайньої необхідности. Президент подав до відома свій проєкт ще минулого літа, заявляючи, що шляхи в ЗДА погіршуються від другої світової війни, і тому безпека держави вимагає їхньої модернізації та розбудови. Уряд має запропонувати законопроєкт про розбудову шляхів 27 січня. Згідно з цим законопроєктом має бути зорганізована федеральна аґенція, яка при допомозі бондів фінансуватиме програму будови нових шляхів.

Англія не вірить у війну перед 1960-им роком

Лондон. — Керівники англійської оборони не вірять, щоб третя світова війна вибухла перед 1960-им роком, — твердить лондонський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" і мотивує це твердження тим, що ЗДА будуть до того часу далеко перевищувати Совєтський Союз силою своєї атомової зброї, а щойно в 1960-му році СССР більш-менш наблизиться до потенціялу ЗДА. Тоді безпека Заходу залежатиме від нових винаходів, що їх зробить західня наука. Англійські державні і військові керівники журяться — пише „Менчестер Гардієн" — чи переживе Англія перших 30 годин нової війни, бо Совєти, розпоряджаючи великою кількістю водневих бомб, можуть винищити добру половину населення англійського острова раніше, ніж західнє летунство знищить найбільші совєтські летунські бази й головні осередки совєтського воєнного промислу.

Сенат вестиме слідство в справі Пересса

Вашинґтон. — 54 сенатори підписали резолюцію, в якій заявляють, що новий демократичний Сенат не залишить справи майора Ірвінґа Пересса, поки не вияснить, чому його почесно звільнено зі служби в армії, хоч сенатор МекКарті домагався непочесного звільнення за те, що він відмовився відповідати на запит про приналежність до комуністичної партії. Резолюція свідчить про те, що новий Сенат продовжуватиме слідство в справі комуністичних впливів в установах і оборонних фабриках. Цю резолюцію вніс демократичний сенатор Прайс Деніел, який заявляє, що комуністична партія в ЗДА визнана законом як партія, яка бере участь у міжнародній комуністичній змові проти ЗДА та їхніх демократичних форм правління. Тому, — заявляє сенатор Деніел — Сенат мусить продовжувати слідство в справі підривної комуністичної діяльности.

Інтерв'ю німецької радіовисильні з Степаном Бандерою

Часопис „Шлях Перемоги", що виходить у Мюнхені, в числі з 19 грудня м. р. подає інтерв'ю німецької північно-західньої радіовисильні „Кельн", проведене в особі її спікера п. Гоппе, з п. Степаном Бандерою. В цьому широкому інтерв'ю п. С. Бандера докладно схарактеризував теперішній стан визвольної боротьби українського народу, а головно націоналістичного підпілля, проти московсько-большевицьких окупантів і розповів про методи й цілі цієї героїчної боротьби, що ведеться від самих початків окупації за Українську Самостійну Соборну Державу. Радіовисильня „Кельн" застерегла всі права цієї передачі і забороняє без її окремого дозволу передруковувати інтерв'ю повністю чи уривками.

Мендес-Франс конферує з італійським прем'єром

Рим. — Французький прем'єр Мендес-Франс, провівши кінець тижня на відпочинку з своєю дружиною недалеко Неаполю, зустрівся і обідав з Неаполі з президентом Італії, Луїджі Інавді. Після того він приїхав автом до Риму з офіційними відвідинами до італійського прем'єра Шельби. Головною ціллю подорожі Мендес-Франса до Риму є — як здогадуються французькі й італійські часописи — справа розподілу зброї поміж членів Західньо-Европейської Унії, до якої належатимуть також Італія і Західня Німеччина. Франція настоює, щоб створено один центральний склад зброї під спільним керівництвом, яке розподілюватиме ту зброю і таким чином ґарантуватиме, що Німеччина не буде упривілейована. Італія зацікавлена ще в тому, щоб ЗДА, які будуть постачати ту зброю і надалі давали їй замовлення на фабрикування зброї. Англія ставиться неохоче до цього французького проєкту, побоюючись будь-якої контролі над своїм станом збросння.

ЗДА вивезли закордон харчів на $671,000,000

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер заявив у Конґресі, що ЗДА вивезли закордон харчів на суму 671 мільйон долярів. Цю харчову надвишку продано, подаровано або пущено на товарообмін. Продано і подаровано харчів на суму 578 мільйонів долярів, а на 93 мільйони виміняно за американські харчі важливі стратегічні матеріяли. Крім того, згідно з повідомленням департаменту рільництва, подаровано харчових резерв на суму 84 мільйони долярів — школам, добродійним інституціям та безробітним і потребуючим особам. Та все ж таки харчові резерви уряду ЗДА, хоч і поволі, але постійно збільшуються внаслідок допомоги фермерам для підтримки цін на фермерські продукти.

В П'ЯТНИЦЮ ГУБЕРНАТОР НЮ ДЖЕРЗІ ПІДПИШЕ ПРОКЛЯМАЦІЮ „ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

Трентон, Н. Дж. — Бюро губернатора стейту Ню Джерзі, п. Роберта Мейнера, повідомило стейтового комішенера, відомого нашого громадянина адв. Марсела Ваґнера в Джерзі Сиxті, що губернатор Мейнер у найближчу п'ятницю, 14-го січня, підпише в своєму офісі резолюцію, проголошуючи день 22 січня „Днем Української Незалежности" в своєму стейті. Резолюція буде підписана о год. 3.30 пополудні в приявності делеґатів з поодиноких українських громад стейту. Заходи в цій справі робив адв. Ваґнер. Рівночасно довідуємось, що після передачі українського національного прапора посадникові міста Джерзі Сиxті, подібні заходи в цій справі вже поробили наші громади в Нюарку, Елизабет та деяких інших місцевостях. Ці прапори в дні 22 і 23-го січня повіватимуть на ратушах тих міст, побіч американського прапора. Поодинокі громади завершують також підготову до урочистого святкування тих днів. У Джерзі Сиxті відбудеться з цієї нагоди величава імпреза в залі школи Дікенсона в неділю, 23-го січня, о год. 2-ій пополудні. На імпрезі виступить особисто губернатор Мейнер, посадник міста Бернард Беррі, стейтовий сенатор Морфі, голова УНС Д. Галичин, як теж буде репрезентативна мистецька програма. Того ж самого дня, о год. 6-ій ввечорі відбудеться подібна імпреза в Нюарку. Докладно про імпрези подано в окремих оголошеннях. Всі заходи, проклямації та імпрези ставлять стейт Ню Джерзі на перше місце в цьогорічних святкуваннях роковин української державної самостійности і соборности.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР ДЛЯ МІСТА ДЖЕРЗІ СИТІ

Як уже повідомлено, представники української громади Джерзі Сиxті передали під час Різдва, 7-го січня, український прапор посадникові міста п. Бернардові Беррі, який проголосив 22 січня „Днем Української Незалежности" і доручив вивісити переданий йому прапор на ратуші міста, поруч американського прапору, в днях 22 і 23 січня. На фото — фраґмент передачі прапора. Посадник п. Беррі стискає руку (зліва) п. А. Шаранові, голові місцевого Відділу УКК, дякуючи за подарунок, а процедурі приглядаються (зліва): заст. комішенера Денніс Моррей, комішенер Джозеф Соррієро та комішенер Доналд Спенс, і дві українки в національних костюмах, Христина Боднар та Оксана Луців, що разом з п. Шараном передавали прапор і подарунки.

В АМЕРИЦІ

● **В місцевості Ґарднер**, Масс., живуть найстарші сестри в ЗДА. Неля Л. Лойд 10-го січня відзначала свої 100-ті народини і, в числі інших, дістала побажання від своєї 102-річної сестри Лутії Шумвей.

● **Нюйоркський посадник** Роберт Ваґнер вітав 22-ох шотляндських купців, які прибули до Ню Йорку на 44-ту річну конвенцію Крайового Товариства Дрібних Продавців.

● **Конґресменка Френсіс Болтон** і сенаторка Марґарет Чейз Смит внесли до Конґресу законопроєкт про те, щоб трояйду (рожу) визнати за квітку цієї країни.

● **Президент Айзенгавер** кожного вівтірка конферуватиме з республіканськими конґресовими провідниками. З демократичними провідниками президент конферуватиме в міру потреби.

● **Військовий** вантажний літак С-46 упав в океан коло Джовнес пляжі на Лонґ Айленді. Трьох членів залоги врятували рибалки, а одного пасажира ще не знайдено.

● **Якщо Конґрес** ухвалить на допомогу закордонові ті суми, яких домагається президент Айзенгавер, то ЗДА видадуть на допомогу закордонові в формі дарунків і позичок 50 більйонів долярів. Ці суми відносяться до часу від закінчення другої світової війни.

● **Число нещасливих** випадків у Ню Йорку впродовж попереднього тижня значно зменшилося в порівнянні з тим самим тижнем минулого року. Число всіх нещасливих випадків в 1954 р. виносило 482, а в 1953 році — 544; вбитих в 1954 р. — 6, в 1953 р. — 9; поранених в 1954 р. — 629, а в 1953 року — 722.

● **Управа** стейтової автостради Трувей у стейті Ню Йорк хвалиться тим, що на цій автостраді буває найменше смертних випадків. На ній на кожних 100 мільйонів проїханих миль зареєстровано 2.4 смертних випадків. В цілій державі на 100 мільйонів миль зареєстровано 7 смертних випадків, а на Пенсилвенійській автостраді — 7.5.

В СВІТІ

● **У совєтських** концентраційних таборах, зосереджених на величезних просторах Далекої Півночі, панує таке напруження, що треба лише поштовху, щоб вибух бунт сотень тисяч білих невільників — пише „Ню Йорк Ворлд Телеґрам енд Сан", не подаючи джерела цієї своєї інформації.

● **На півострові Синай**, відомому із Старого Завіту, відкрито багаті джерела нафти. Вони знаходяться на висоті 7,300 стіп і дають вже тепер понад 2,000 бочок ропи денно. Півострів Синай належить до Єгипту, а його північно - західній берег прилягає до Суезького каналу.

● **Уряд Індії** заборонив християнським місіонарам в'їздити до краю без спеціяльного дозволу. Громадяни Індії, яка є членом Британського Комонвелту, користуються правом вільного в'їзду до інших країн Комонвелту і так само всі англійські громадяни, включно з місіонарами, не потребували до цього часу окремої індійської візи. Остання заборона є наслідком натиску індуських екстремістів.

● **Делеґація** західньо-німецьких військовиків прибула до Лондону, щоб познайомитися з тим, як англійці орудують своєю летунською фльотою. У проводі делеґації є генерал Адольф Гойзінґер, шеф штабу у військовому відділі, що його очолює Теодор Бляик. Ця місія стоїть у безпосередньому зв'язку з методами вишколу, що його переходитимуть західньо-німецькі летуни.

● **Греко - православний** митрополит Макарій, духовий провідник грецьких патріотів - „соборників" на Кипрі, повернувся з грецького суходолу на Кипр і в своєму зверненні до вірних закликав їх „бути готовими вмерти" в боротьбі за приєднання Кипру до Греції. Цей заклик англомовна преса коментує, як заповідь одвертого бунту проти англійського правління.

● **В Совєтському Союзі** вже не будуть відзначати дня смерти Леніна, а тільки день 22-го квітня, коли він народився. Оповіщено про це окремим декретом, що його підписав перший секретар комуністичної партії СССР, Нікіта Хрущов.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІСІЯ ГАММЕРШИЛДА

Даґ Гаммершилд, генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй, закінчив свою місію до червоного Китаю і перебуває в дорозі до Ню Йорку. Їздив він туди на підставі окремої резолюції ОН, щоб обговорити з червоним китайським урядом справу звільнення в першу чергу засуджених на в'язницю за „шпигунство" десяти американських летунів, а далі й інших воєннополонених різних національностей, задержаних на китайській території після другої світової та Корейської війни. Кінцевий результат цієї місії ще не відомий, бо досі опубліковано тільки офіціяльний комунікат із загальними дипломатичними фразами, але нічого не сказано ні про характер місії, ані про її вислід. В комунікаті тільки зазначено, що розмови між Гаммершилдом і комуно-китайським прем'єром та міністром закордонних справ в одній особі відбувалися впродовж 6, 7, 8 та 10 січня і що в тих розмовах „рівночасно заторкнено проблеми, які відносяться до зменшення світового напруження". На закінчення ствержено, що „ми відчуваємо, що розмови були корисні і сподіваємось, що зможемо продовжувати контакт, встановлений під час цієї зустрічі".

Американська преса у своїх коментарях робить з того комунікату деякі оптимістичні, хоч і дуже обережні, висновки. Загально вважається, що Гаммершилд не погодився б на вжиття в комунікаті слова „корисні", якби нічого не досягнув. Цей „обережний оптимізм" підсилюється і згадкою, що власне під час перебування Гаммершилда в Китаї звільнено із совєтського заслання двох американців. Але рівночасно ставиться запит, що й яким коштом міг Гаммершилд досягнути? Якщо б його успіх був беззастережний, тоді не було б причини проголошувати такий комунікат, який нічого не говорить. А втім, не на те червоні китайці пішли на шантаж із засудом американців, щоб опісля задля гарних очей п. Гаммершилда зрезиґнувати із сподіваного викупу.

Американська опінія вважає, що коли б червоні китайці звільнили заарештованих і полонених — скажімо — тільки взаміну за дозвіл на виїзд з Америки тим трьом десяткам китайських студентів, які самі того бажають, то це було б виявом їх політичної мудрости, і на цьому вони багато скористали б в очах світової публічної опінії. Але якщо вони за передумову звільнення безправно засуджених чи задержаних вимагали для себе ще й такого політичного викупу, як залишення їм на поталу національно-китайської Формози чи прийняття їх до Об'єднаних Націй, то місію Гаммершилда можна заздалегідь вважати за безуспішну.

Ці альтернативи американської опінії ще перед остаточним повідомленням про результат подорожі Гаммершилда вказують тільки на те, як мало ця опінія знає большевиків і скільки ілюзій вона має в цьому відношенні, не зважаючи на весь дотеперішній досвід. Бо подорож Гаммершилда, без уваги на її результат, була вже сама в собі поступкою вільного світу перед комуністичним шантажем, і вона, вправді, може врятувати з в'язниці чи полону певну кількість осіб, що — звичайно дуже важливе, але в нічому не може зменшити теперішнього світового напруження, витвореного большевицькою аґресивністю. Навпаки, вільний світ цілком здає собі справу, що комуністичні політики — це звичайні злочинці-ґенґстери, і так їх схарактеризовано навіть на найвищих міжнародних форумах. А переговори із злочинцями ще ніколи не спричинялися до припинення їх злочинів. Можливо, що коштом якогось викупу комуно-китайці цим разом не потягнуть за язичок наставленої до голови американських летунів пістолі. Але яка ґарантія, що вони завтра не наставлять тієї самої пістолі до іншої союзницької голови і не зажадають ще більшого викупу?

З криміналістики відомо, що кожна поступка перед злочином ще тільки заохочує до дальших і ще більших злочинів. Не інакше може бути і у випадку комуно-китайського злочину супроти американських та інших в'язнів і з поступкою, що нею була місія Гаммершилда, без уваги на її результат. Проти такої місії ніхто нічого не міг би видвигнути, якби були бодай найменші надії, що нею справді можна врятувати мир. Але всі такі надії, в світлі дотеперішньої практики, є дуже наївними. Ані подорож Гаммершилда, ані відступлення червоним Формози, ані жаден інший викуп не зменшить міжнародного напруження і не врятує світу від неминучого: остаточної розправи з большевизмом, кінцевою ціллю якого не є ані Формоза, ані що інше, як тільки підкорення всього світу. Цілком погоджуємось із засадою президента Айзенгавера, що мир можна вдержати тільки силою. Місію Гаммершилда навряд чи можна зарахувати до такої політики.

Д-р М. Дудра

ВІЙНА ЧИ ДЕПРЕСІЯ?

Так ставлять питання часто люди, які не заглиблюються в економічні теорії і яким видається, що, зокрема, така багата та змеханізована країна, як Америка, не зможе в нормальних часах затруднити всіх охочих до праці. Вони думають, що продукційний потенціял Америки такий великий, що коли б затруднити всіх здібних і охочих до праці, то за кілька років мусить прийти загальна абсолютна надпродукція, тобто продукція буде перевищувати консумційні можливості країни. Для них тільки війна розв'язує радикально проблему безробіття, бо ж тоді величезна частина суспільного продукту призначена на знищення.

Ясно, що такі думки — цілком помилкові. Основою господарської чинности людини та економічної науки є факт, що людські потреби прямо безмежні, тоді як можливості їх заспокоєння рішуче обмежені. І тому навіть при безперервному повному затрудненні годі задовольнити всі потреби населення. Суспільний дохід Америки в 1952 р., під час повного затруднення, становив всього коло $2,000 на особу. При теперішніх високих цінах, це аж ніяк не забагато. Поки є люди, які живуть в нужденних приміщеннях чи недоїдають, або навіть люди, які не мають авта чи телевізії, чи інших речей, які їм потрібні, доти не можна говорити про можливості загальної абсолютної надпродукції. Ясно, що ми, і без воєнного знищення, можемо працювати повною парою і ще будемо далекі від того, щоб задовольнити всі наші потреби.

Загальна абсолютна надпродукція — річ виключена. Зате можлива т. зв. релятивна надпродукція. Всі ми знаємо, що час від часу є „забагато" товару на ринку, що в свою чергу доводить до обниження продукції та затруднення. Тут маємо справу з надпродукцією у відношенні не до консумційної спроможности країни, а у відношенні до купівельної сили консумента, яка з'являється на ринку в попиті за товаром. В чому ж річ? Як це так, що на ринку може бути більше товару як покупців, коли ми знаємо, що людські потреби необмежені?

Відповідь на це відносно проста. В загальному вартість суспільного продукту, тобто всіх господарських дібр і послуг, випродукуваних в даному часі, дорівнює суспільному доходові. Це випливає логічно вже з самої дефініції суспільного продукту і суспільного доходу, які властиво є тотожніми поняттями. Коли ми, наприклад, говоримо, що Америка випродукувала в даному році товару та послуг на суму 350 більйонів долярів, то населення країни одержало якраз таку саму суму як винагороду за участь в продукції (винагорода за землю, капітал і працю). Тільки тому, що продуценти мусіли виплатити таку суму факторам продукції за їх співпрацю в продукційному процесі (кошти продукції), ми можемо говорити, що вартість випродукуваного товару і послуг є саме 350 більйонів долярів. Отже в загальному населення даної країни заробляє в даному періоді точно стільки, скільки становить вартість суспільного продукту. Тому навіть при повному затрудненні суспільство має якраз досить купівельної сили, щоб закупити весь суспільний продукт.

Клопіт починається, коли частина населення з високими доходами не може сконсумувати всього доходу, а також не завжди може продуктивно інвестувати своїх ощадностей в продукції капітальних дібр (фабрики, машини тощо). Ясно, що надмірні ощадності не можуть бути зужиті на виробництво нового продукційного устаткування країни, коли закупи консументів недостатні. Тоді частина суспільного доходу не появляється як купівельна сила на ринку взагалі й продуценти не можуть продати свого товару. Тоді говоримо про релятивну надпродукцію, яка доводить до зменшення варстатів праці. Таке трапляється, зокрема, в країнах відносно багатих з великими нерівностями в розподілі суспільного доходу. Так принайменше дивиться на цю справу модерна економічна наука, а саме прихильники визначного англійського економіста Кейнса.

Згідно з ученням Кейнса, сьогодні годі здаватися на „вільну гру господарських сил". Сьогодні капіталізм має інші форми як в минувшині, які зумовляють нові господарські проблеми та вимагають іншого підходу до них. Без відповідної інґеренції збоку держави такі релятивні надпродукції будуть періодично повторятися. Зате відповідна економічна політика збоку держави може забезпечити високий стан затруднення з незначними відхиленнями. Не будемо входити тут в деталі модерної економічної політики. Згадаємо тільки, що уряд може вживати таких засобів, як: перерозподіл суспільного доходу (податки тощо), який відбирає від тих, що не можуть сконсумувати всього доходу, та дає посередньо чи безпосередньо тим, які радо збільшать свою консумцію, коли будуть мати купівельну силу; відповідна грошова та кредитова політика, яка має на меті пособляти продуктивним інвестиціям ощадностей; та відповідна фіскальна політика, яка збільшує або зменшує державні видатки згідно зі станом затруднення народного господарства. Всі ці засоби грали важливу ролю в економічній політиці Америки за часів Рузвелта та Трумана, як теж під сучасну пору, за республіканського уряду.

Деякі консервативні економісти ще й сьогодні вірять, що вільна господарська система має природню тенденцію до повного затруднення і що держава не має потреби встрявати у „вільну гру господарських сил". На всякий випадок, немає таких економістів, які вірили б, що одиноким способом запевнити повне затруднення є війна, як це говориться в статті п. н. „Господарські вигляди — оптимістичні" в „Свободі" з 30-го листопада м. р. У цій статті читаємо між іншим:

„... Є серед нас багато економістів, які проповідують можливість вдержання добробуту Америки тільки під умовою воєнних завірюх, а вчорашній генерал і мілітарна людина доказує, що добробут Америки може існувати в замиреним світі".

Чи справді є такі економісти? Чи дійсно мілітарна людина вчить їх політичної економії? Чи може навпаки, — економісти дораджують президентові в справах економічної політики? Згідно з Законом про Затруднення з 1946 р., президент має Прибічну Раду Економічних Дорадників, які студіюють господарську ситуацію та передають президентові відповідні рекомендації, з якими він виступає перед Конґресом і пропонує перевести відповідні закони.

АТОМОВА СТРАТЕГІЯ

Як знаємо, рада міністрів Атлантійського Пакту, яка складається з міністрів закордонних справ, оборони та фінансів чотирнадцятьох країн, членів цього Пакту, погодилася на пропозицію військового штабу, що в плянуванні військовиків має бути взяте до уваги вжиття атомової зброї. На такій постанові наполягав начальний командувач військ Атлантійського Пакту генерал Грунтер з тої причини, що він добачив зі сторони деяких держав, членів Атлантійського Пакту, нехіть збільшувати число дивізій, потрібних для відбиття совєтського нападу. Докладніше спричинились до цього такі факти: Бельгія, Голляндія та Данія постановили скоротити час військової служби; в Греції зредуковано активний стан війська; дві французькі дивізії відряджено до північної Африки і нарешті — непевність відносно дозброєння Німеччини.

Генерал Грунтер бачить одиноку можливість вирівняти перевагу совєтського бльоку щодо кількости воястра в ужитті атомової зброї. Але що вжиття цієї зброї є питанням не тільки військового, але й політичного характеру, то члени-держави Атлантійського Пакту не могли зрезиґнувати з права рішати про вжиття атомової зброї.

І в цьому сенсі заявив Доллес вернувшися з конференції членів Атлантійського Пакту, що вправді військовики можуть укладати пляни вжиття атомової зброї, але справою урядів є „приймати ці важливі рішення". При цьому Доллес підкреслив гостру різницю між атомовою зброєю для тактичних цілей, коли мають голос союзники, і атомовою зброєю для стратегічних цілей, коли слово мають виключно ЗДА.

Для держав Атлантійського Пакту передбачена покищо атомова зброя для тактичних цілей. До неї належать 28-центиметрові гармати, які, крім звичайних ґранат, можуть вистрілювати й атомові ґранати. Тридцять таких гармат, засяг стрілу яких становить 32 км, є в Західній Німеччині. Такий самий засяг стрілу мають 7,62-мм. артилерійські ракети, при чому значна кількість військових частин, вивінуваних цією зброєю, розташовані в Західній Европі.

Крім цього військам Атлантійського Пакту в Европі приділено атомові ракети із засягом 160 км, фантастичної швидкости. До цього належить додати дві ескадрилі літаків типу „Матадор", які можуть транспортувати атомовий ладунок на віддаль 800 км. Американська фльота сконструювала ракету „Реґулюс", яку можна вистрілювати також з підводних човнів. Головне середовище для тактичної піддержки військ Атлантійського Пакту становить стаціонована в Англії 49 летунська дивізія, яка складається з двох груп, кожна по 75 турбінових ловецьких літаків, одної групи з 45 легких турбінових літаків. Ця дивізія може бути поповнена значним числом подібних літаків, розміщених в різних точках опору европейського континенту.

На цю атомову зброю тактичного характеру, покладають військовики західнього світу великі надії. На думку знаного американського військового критика Ганзона В. Болдвіна, згадана зброя допоможе дивізіям, стаціонованим в Німеччині, докладно означену лінію — буде це Райн чи Лаба — держати, беручи до уваги поставлування наземних військ в виді шахівниці, з наладнаними між собою зв'язками. Наступ на таку оборонну систему викличе негайно вжиття атомової зброї, так наземної, як і повітряної. Подібного погляду є також Доллес, який висловився, що вжиття атомової зброї заверне напасника на місце виступу, і Европа не буде поставлена в положення, з якого треба буде її звільняти.

Не може бути ніякого сумніву в тому, що тактичне вжиття атомової зброї потягне за собою автоматично беззастережну атомову війну, в якій обидві сторони старатимуться вже в перших годинах війни знищити ворожі точки опору та постачання. При докладній оцінці сил обох бльоків приходимо до переконання, що перевага є по стороні Заходу, власне — по стороні американців. Захід має т. зв. централю стратегічної летунської команди, яка протягом ряду років, не зважаючи на запевнювання політиків про відсутність небезпеки війни — підготовляється до стратегічних воєнних дій. Головна кватира цієї централі знаходиться в такому місці, що її не всилі досягнути совєтські літаки. Натомість американські бомбовики можуть налітати на Совєтський Союз з усіх сторін, за виїмком південного сходу. (Індія і Китай). Американське летунство має значне число добре розбудованих летовищ в Англії, північній, західній та південній Европі, в північній Африці, на Алясці та в Японії. З цих летовищ можна на кожне вибране місце в Совєтському Союзі скинути атомові та водневі бомби.

Звичайно, в Москві сидять добрі рахівники, які обчислюють шанси одної і другої сторони. І ми певні, що обчислення випадає на користь вільного світу.

Нестор

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Юрій Таркович

СОВЄТСЬКА БЮРОКРАТІЯ — ВИСЛІД САМОЇ СИСТЕМИ

Відомо, що 1954 рік для колективного керівництва — не найщасливіший. Настав великий недобір збіжжя, передусім на Україні, спричинений головно вивезенням коло 20.000 комбайнів і десятків тисяч молоді з України в Казахстан, Сибір і навіть далекий Приморський Край. Існує і далі вкрай незадовільна ситуація на відтинку тваринництва. Кремль ніяк не зумів розв'язати пекучої і важливої (чи не найважливішої) української проблеми, хоча, ніде правди діти, були намагання в цьому напрямі: *прилучення Криму* до України, крики про „самостійність" Української Радянської Республіки тощо. Але по суті Москва й не думала розв'язувати українську проблему.

Щоб відвернути увагу населення від цих болючих справ, колективне керівництво знайшло нового „козла відпущення". Совєтська преса і радіо підняли галас, що, властиво, у всьому винен неймовірно роздутий бюрократичний апарат.

Радіо з Луцьку 8 грудня м. р. нарікало, що в луцькому маслозаводі на 79 робітників припадає аж 45 адміністративних службовців. Це ж таки радіо подало, що „в берестечківському райхарчокомбінаті на 12 робітників є аж 48 службовців, що сидять в бюрах цього комбінату". Чотири апаратчики на одного робітника — це, очевидно, таки забагато навіть для збюрократизованої большевицької системи.

В столиці України ситуація не краща. Газета „Радянська Україна" з 23 листопада пише: „В ланках апарату створилась шкідлива бюрократична практика, коли основна увага й сили кадрів зосереджуються не на конкретній і живій справі, а на складанні численних директив, резолюцій, довідок, листів, звітів і інших паперів". Такий стиль — признається комуністична газета — породжує безладдя, тяганину й безвідповідальність, приводить до розбухання апарату". Конкретизуючи факти, київська газета пише, що в ряді міністерств України забагато різних відділів, секторів та інших підрозділів. В апараті міністерств на кожних трьох робітників припадає по два начальники".

Ясно, що надмірно роздутий апарат надзвичайно підвищує ціни на всі товари. „Колективні вожді" збираються цей апарат спростити. Тепер, кажуть вони, бюрократів повикидаємо — і все буде гаразд. Москва повторює це вже десятки років, але конкретно нічого не робиться. Цього літа совєтська преса на Україні скаржилася, що в Донбасі один тільки трест вугільної промисловости за 4 місяці видав аж 10 тисяч директив і інструкцій, які ніхто не мав часу навіть перечитати.

Не низова бюрократія винувата у постійних невдачах, як це пробує пояснювати большевицька преса. Армію апаратчиків, яка поїдає десятки мільярдів тяжко запрацьованих рублів, посадила в теплі кабінети міністерств, трестів і управлінь сама комуністична система. Ці бюрократи складають і пишуть десятки тисяч безглуздих і нікому непотрібних директив, резолюцій, довідок і звітів, витрачають свій час на реєстрацію, записування і складання в... шухляди цих інструкцій і директив, які — за самою совєтською пресою — ніхто не то що не виконує, але не має часу навіть прочитати.

Критикуючи величезний і неповороткий бюрократичний апарат, київський журнал „Вітчизна" (орган Спілки українських совєтських письменників) за листопад м. р. пише, що в Україні, мовляв, завелося повно всяких

Бюрократів, бузувірів,
Хамів, дурнів і вельмож
І нахаб і лицемірів
І хабарників також".

Це зовсім слушно. З цим можна було б навіть погодитися. Але ми хотіли б додати, що цей дотепний і „культурний" вірш большевицького писаки дуже влучно характеризує не низову бюрократію, але саме тих, хто створив цю бюрократію і хто нею керує. Низова бюрократія — це мільйони апаратчиків, які тільки виконують, бо мусять виконувати, завдання Москви.

ПРО СОХУ І БАГАТИРЯ

У ч. 12 (74) „Вісника" за грудень 1954 р. (орган ООЧСУ) в статті, уміщеній п. н. „З нотатника", її автор п. Є. М. заявляє, що він був „ошоломлений", зустрівши в журналі для дітей „Веселка" у творі Р. Завадовича „Богута - Багатир" слово „соха" („Узяв Богута в одну руку соху, а в другу борону..."). Ніде правди діти, маляр М. Левицький намалював соху не зовсім правильно. Але п. Є. М. обурюється не тільки з того, що соху намальовано саме так, а не інакше. Він пише:

„Чому п. Р. Завадович назвав плуг „общерусскою" „сохою" — є таємниця творчости фахового дитячого письменника. Чому аж дві редакції („Веселки" — самої й „Свободи", як „надредакції) ту явну нісенітницю в дитячім журналі залишили? Чи не варт пп. амбасадорам над цим „призадуматись". І, до речі згадати, що слово „багатир", хоч і монгольського походження, у нас значить стільки, що „багатій". В тому значенні, як ужито в „Веселці", те слово існує лише в мові „старшого брата", як і поняття „соха"...

Автор цієї, в такому гострому тоні зложеної, замітки, пише, що, „не довіряючи самому собі", він заглядав до словника Грінченка, і цей словник буцімто потвердив, що слово „соха" існує лише в мові „старшого брата".

Але насправді так воно не є. У словнику української мови Бориса Грінченка на стор. 680 виразно надруковано: „Соха, хи. 1) столбъ, подпорка... 2) ножка терлиці, 3) соха. Чуб(инський) ІІ, 83. І соха в землі, і воли в ярмі. Чуб(инський) V, 1118".

В російсько - українському словнику М. Уманця і А. Спілки (Берлін, 1924) на стор. 972 читаємо: „Соха — соха, сошка, вільце".

В німецько - українському словнику В. Кміцикевича (Чернівці, 1912) на стор. 393 знаходимо: Pflug — плуг, а нижче Pfluggabel, Pflugkrumme — сохá.

В правописному словнику О. Панейка за ред. В. Сімовича на стор. 666 подибуємо: сохá, хи (дав. сосі).

В російсько - українському словнику за ред. М. Калиновича (1948) на стор. 664 бачимо: соха — сохá.

Не вдаємося в дальші лінґвістичного характеру пошукування, щоб доказати шановному авторові статті, що слова „плуг" і „соха" існують в українській мові, хоч сама соха з ужитку в сільському господарстві на Україні вже давно вийшла. Алеж у творі Р. Завадовича мова мовиться про дуже давні, чи не князівські часи.

Зовсім не має рації п. Є. М. і щодо слова „багатир". Воно існує не тільки в мові „старшого брата", але й в українській мові, і то в двох значеннях: багатія і героя-лицаря, козарлюги. А що словник Бориса Грінченка є для п. Є. М. авторитетом, ствердимо це на підставі цього ж таки словника. Отже, на стор. 58 знаходимо: „Багатир — 1) Богачъ. 2) Богатырь. Були вони багатирі, — велику силу мали (Чуб.). Портрети всіх багатирів: як Александр цареві Пору давав із військом добру хльору... (Котляревський, „Енеїда")."

Словник Уманця і Спілки на це слово подає: „Богатырь — багатир, лицар, козарлюга".

Виходить, ніякого „возз'єднання" української мови з російською, як то закидає п. Є. М. авторові „Богути - Багатиря" і редакції „Веселки" — не було.

Володимир Барагура

ДИТИНА І ЇЇ ЛІТЕРАТУРА

(Доповідь, виголошена на вечорі, влаштованому заходом Культурно-Освітнього Реферату Об'єднаного Комітету м. Ню Йорку при співучасті Об'єднання Письменників „Слово" і Об'єднання Працівників Дитячої Літератури)

(3)

Яків Щоголів здобув свою популярність початково тільки віршами для дітей („До дітей", „Ткач", „Травень", „Зимовий ранок"). Переломова поява в нашій дитячій літературі — це Леонид Глібів. Його байки для дітей, друковані в „Дзвінку", це неоцінений вклад не тільки в дитячу літературу.

Майже рівночасно з Щоголевим виступає й Марко Вовчок (Марія Марковичева). Це — основоположник української дитячої літератури. На особливу увагу заслуговує її оповідання „Ведмідь" (інший наголовок „Сестричка Мелася") та „Маруся", що діждалася перекладу на французьку мову, стала шкільною лектурою французьких дітей і появилася 34 виданнями, тоді як у нас не може розійтися одне видання!

Т. Шевченко, хоч окремо для дітей і не писав, все ж таки в його літературній спадщині є багато творів для дітей, які можна скласти в окремий „Малий Кобзар".

„Співомовки" Степана Руданського — це легка й весела лектура і багато з них можуть читати діти. Залишив він також збірку легенд.

Великі наші прозаїки Іван Нечуй-Левицький та Панас Мирний не забули про дітей, перший написав казку „Запорожці", другий оповідання „Морозенко".

До вершин дійшла українська дитяча література в творчості Івана Франка, зокрема в його „Лисі Микиті". Інші твори для дітей, написані Франком, це — збірка казок „Коли ще звірі говорили", „Дон Кіхот", „Абу Касимові капці", „Ріпка", історична повість для старших дітей і молоді „Захар Беркут".

Михайло Коцюбинський зворушує дитячу душу своїми творами „Харитя", „Маленький грішник", „Ялинка".

Леся Українка залишила дітям у спадщині кілька ліричних поезій, казку про „Оха чародія", „Біда навчить", „Метелик".

Наполегливо працював для дітей Борис Грінченко („Олеся", „Сестриця Галя", переклад „Робінзона Крузо"). Лишив також збірки казок. Допомагала йому в праці дружина Марія Загірня.

Для дітей заслужилися своїми писаннями Олена Пчілка, В. Королів-Старий, Гнат Хоткевич, Андрій Чайковський, Андрій Кащенко (історичні оповідання), Олександер Олесь, Олена Цегельська, Константина Малицька, Іван Липа, Спиридон Черкасенка, Богдан Лепкий, Антін Лотоцький-Вільшенко, Олександер Лотоцький - Білоусенко, Юрій Тищенко, Франц Коковський, Марійка Підгорянка, Богдан Заклинський, Софія Русова, Юрій Шкрумеляк. Деякі з них пишуть ще сьогодні й про них ще згадаю.

В підсовєтській Україні у найтяжчих умовинах працюють для дітей незвичайно талановиті письменники, які дали багато вартісних творів, що можуть бути передруковані й для наших дітей, як ось природничі оповідання Оксани Іваненко, Олександра Копиленка, казки, вірші й поеми Наталі Забіли („Чарівна хустинка", переспів для дітей „Слова о полку"), казки й загадки Євгена Яворівського („Дітям казка невеличка про курчатко і шуліку"). Чимало для дітей написали М. Рильський, П. Тичина, В. Сосюра, Панч, Головко, Нехода, Бичко, Свідзінський.

Сучасних дитячих авторів поза межами батьківщини можна порахувати на пальцях. Та й не всі вони тепер активні. У наших письменників помітне нехтування дитячою літературою. Вони вважають, що це була б для них певна деґрадація, чи навіть дискваліфікація, якщо б вони почали писати для дітей. Така творчість зовсім неслушно вважається у нас творчістю гіршого сорту, на яку шануючий себе письменник не повинен піти. Наші письменники забувають одне: таким становищем вони самі власноручно підрізують галузь, на якій сидять. Бо коли наші діти не навчаться читати змалку творів українських письменників, не читатимуть їх і пізніше, коли стануть дорослими. А хто може дитині дати цей твір? — Наш таки письменник! Адже Л. Глібів, І. Франко, М. Коцюбинський, Л. Українка не вагалися друкувати свої твори в дитячій газетці „Дзвінок". Приклад Багряного (пригодницька повість „Тигролови" та „Казка про лелек") показав, що наші письменники для дорослих, якщо б хотіли, могли б успішно для дітей писати.

Друге лихо: не лише заавансовані письменники з, так сказати б, великої літератури, поза малими виїмками, не хочуть писати для дітей і молоді, але майже немає письменницького доросту в ділянці дитячої літератури, майже немає поетів-початківців, що хотіли б пробувати у ній своїх сил. Це теж грізне мементо, бо за якийсь час українська дитина залишиться взагалі без авторів і творів рідною мовою.

Увесь тягар письменницької праці для дітей і молоді спадає виключно на плечі кількох письменників, що або повністю присвятили себе дитячій літературі, або попри іншу творчість, паралельно пишуть і для дітей.

З письменників старшої генерації, що працювали, чи працюють на американській землі, згадаю недавно померлого Юрія Тищенка-Сірого, що до останнього віддиху був творчий і вже в Америці обдарував наших дітей кількома творами, передусім географією України („Україна, земля моїх батьків") в формі оповідань.

Діє далі Олена Цегельська, яка, не зважаючи на поважний вік, пише для дітей і містить свої твори в дитячих періодиках (сторінка в „Нашому житті"). Окремою книжечкою вийшло її оповідання „Петрусева повість", вартісне передусім сучасною, актуальною тематикою — пригодами хлопчика під час другої світової війни.

До категорії дитячих письменників старшої генерації треба зарахувати Олексу Кобця (Варавва), автора свіжих, безпосередніх, гарних формою поезій, що пахнуть рідною землею. Його збірка „Сонце сходить" жде видавця. Деякі з них друкуються в дитячих періодиках та читанках.

Перлини поезії для дітей дає Оксана Лятуринська, що саме її п'ятдесятиліття тепер відзначаємо. Її збірка оповідань „Материнки", збірка поезій „Бедрик", переспіви Езопа, окремі поезії в дитячих журналах, свідчать про велике знання авторкою дитячої душі й майстерність форми, яка деколи панує над змістом.

Наполегливо працює в ділянці дитячої літератури, як автор поезій, оповідань, розповідей, статтейок, незвичайно талановитий Леонид Полтава, що є одним із найкращих дитячих письменників і, хоч живе у Франції, активно діє в дитячих виданнях в Америці. На жаль, життєві злидні і слабий стан здоров'я не дають його блискучому талановi проявитися повністю.

Д-р Кость Кисілевський

ДОСЯГНЕННЯ НТШ В ДОСЛІДАХ НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Наукове Товариство імени Шевчека приділяло завжди багато уваги дослідженню української мови. В його виданнях знаходимо численні розвідки з новими мовознавчими поглядами й заключеннями, а між їх авторами таких мовознавців: Іван Верхратський, Володимир Охримович, Ілля Кокорудз, Остап Макарушка, Олександер Колесса, Володимир Розов, Іван Франко, Іван Огієнко, Степан Смаль-Стоцький, Іван Панькевич, Іларіон Свєнціцький, Євген Тимченко, Михайло Тершаковець, Іван Зілинський, Василь Сімович і інші. Праці з ділянки мови, коментарі до нових видань, матеріяли до мовознавчих студій, оригінальні твори наших поетів і письменників, листування основників української філології творять зміст Збірників Філологічної Секції НТШ (25 томів), Пам'яток українсько-руської мови і літератури (7 томів), Українського архіву (15 томів), Етнографічних Збірників (38 томів), Праць комісії Шевченкознавства (2 томи), журналу „Стара Україна" (24 зшитки), а також частинно Записок Наукового Товариства ім. Шевченка (162 томи) і Звітів (Proceedings).

Коли сьогодні тільки переглянемо цей величезний скарб нашої науки в ділянці мовознавства, зрозуміємо, чому українські філологи мусіли стільки часу і стільки своєї снаги присвятити питанням мови. Ми побачимо, що від першого до останнього мовознавчого тому йде боротьба з ворогами української нації, які старалися і стараються видерти їй цінноці, проголошуючи їх своїми, а в найліпшому разі спільними, фальшують правду і придумують такі теорії й гітотези, що обмежують наші права до мовної території України. Тому й ясно, що наша наука мусіла опрокидувати брехню, друкуючи оригінальні описи пам'яток, оригінальні записи народної мови, оригінальні твори усної словесности, праці й розвідки з різних ділянок мови, врешті пропагуючи правду в чужомовних „Звітах" з досягнень філологічної секції НТШ.

В цьому короткому нарисі зупинимось над найважливішими родами мовознавчої літератури, що творить основи досягнень НТШ в цій ділянці :1) Описом та клясифікацією українських пам'яток з давніх віків займаються такі праці членів НТШ: „Пандекти Антіоха з 1307 р." І. Панькевича, „Кодекс Ганкенштайна — староукраїнська пам'ятка" К. Кисілевського, „Ужгородський півустав в перґаменовій рукописі XIV в. О. Колесси, „Псавтир половини XVIII в. в лемківськім перекладі" І. Огієнка; Апокрифи І. Франка, Пам'ятки полемічного письменства кінця XVI-XVIII ст. за редакцією К. Студинського, Українська драма XVII-XVIII ст. Я. Гординського, Пословиці і приповідки І. Франка, корпуси коломийок, переказів В. Гнатюка, науковий життєпис Т. Шевченка, якого автором був О. Кониський, твори М. Драгоманова з ділянки фольклору, „Кобзар" у науковому виданні І. Франка, і т. д.

2) Окремі наукові праці та мовознавчі розвідки різних авторів появлялися в Записках та Збірниках Філологічної Секції. Між ними треба підкреслити працю В. Охримовича „Наголос в українсько-руській мові", що пов'язує його рухомість із значенням слова, М. Возняка „Студії над українськими граматиками першої половини XIX в., Є. Тимченка про „Льокатив речівниковий в українській мові", що обговорює умови, в яких праслов'янські закінчення льокативу змінилися наслідком еволюції звуків та закону аналогії, а збереглися вони тільки в західніх і північних говорах. Про поголосене л в українській мові маємо знамениту розвідку В. Сімовича. У 161 т. Записок появились дві основні праці, а саме В. Лева „Про мову поетів Руської Трійці" і М. Соневицького „Про Франкові переклади з античних мов".

3) Найбільше праць з діялектології дав І. Верхратський, що зібрав прикмети українських говорів та говірок і опрацював їх в своїх визначних працях, між якими найвизначніші: „Знадоби до пізнання угорско-руских говорів, Про говор долівский, Про говор галицких Лемків і Говор Батюків". Також праці в Гнатюка та І. Свєнціцького заслуговують на підкреслення, а врешті І. Панкевич і І. Зілинський, Є. Грицак, М. Пшепюрська-Овчаренкова та К. Кисілевський дали модерні описи діялектологічного роду. Зокрема відзначаємо працю І. Зілинського: „Проба упорядкування українських говорів" та „До питання про діялектологічну клясифікацію українських говорів". Зілинський визначив межу: Ананіїв-Гумань-Біла Церква-Рось, Лубні-Суми, що досі становлять приблизний розподіл між двома групами українських народних говорів. В останніх часах К. Кисілевський визнав цю межу за основу до свого поділу говорів на архаїчні та нові в англійських Звітах (Proceedings, I т.). Історична діялектологія знайшла насвітлення передусім у статтях В. Розова, переклади з російської мови: До староукраїнської діялектології і Трилогія проф. А. Кримського. Ці статті виникли в зв'язку з гіпотезою проф. О. Соболевського та М. Погодина, що, мовляв, київляни то переселенці з Волині й Галичини. Кримський виказав безпідставність тієї гіпотези на основі перевірки т. зв. Галицько-волинських пам'яток Соболевського та української сучасної фонетики.

В ділянці діялектології визначна теж праця І. Панькевича, що доказує тісний зв'язок закарпатських говорів і карпатських (галицьких). В ділянці історії мови найбільше заслужився С. Смаль-Стоцький своєю працею про „Розвиток поглядів про сем'ю слов'янських мов і їх взаїмне спорідненя", опрокидуючи родословну теорію А. Шляйхера, що із спільної індоевропейської мовної сім'ї виводила сьогочасні европейські, зокрема слов'янські, літературні мови. Стоцький підтримував теорію хвиль И. Шмідта (1872) та виявив неприхильне становище до теорії О. Шахматова, що проповідував якийсь час праруську спільноту, а далі окреслив як фантазію російську школу Фортунатова, Шахматова, Поржезінського.

В ділянці правописного питання найбільше праці виявила Комісія язикова НТШ, перейменована в 1935 р. на Комісію мови, що прийняла фонетичний принцип у виданнях НТШ, а вкінці після довголітньої дискусії новий правопис (1930).

У видання НТШ появилась розвідка В. Щурата та М. Возняка про правописних реформаторів в 1934 і 1948 рр., а також матеріяли до т. зв. азбучної війни в Галичині І. Франка.

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шікаґо, Ілл.

Ще про виставку Музею-Архіву.

Вже були згадки в нашій пресі, як то два ентузіясти (гром. Ганкевич і О. Городиський) почали збирати пам'ятки організованого життя української громади в Шікаґо та новіші пам'ятки недавньої нашої сучасности, привезені новоприбулими.

В змаганнях тих підсилили їх відомі вже від літ культурні збирачі пам'яток нашого друкованого слова, мистецтва і української старовини подружжя А. і О. Кочани з Джоліст, та п. Михайло Баран, який зберіг рідкі видання української преси і книжок з краю і еміґрації.

З тих почниів виник зав'язок Українського Архіву-Музею в Шікаґо, який нараховує вже понад 5,000 інвентарних чисел. Кураторію збірки тих пам'яток очолив д-р М. Сіменович, а виконну управу Архіву - Музею відомий з краю виховник і громадський діяч проф. Юліян Каменецький.

І оце в днях 11-12 грудня, в гостинних залях української школи св. О. Миколая була влаштована виставка частини тих пам'яток, зібраних в українському Архіві - Музею, пам'яток І Укр. Дивізії, УСС, армії УНР і УПА, частини збірок п-ва Кочанів і сот. П. Олексієнка.

Мало яка імпреза тішилася таким признанням тутешнього громадянства. Бо і старші відвідувачі виставки нагадували собі свою молодість і зі зворушенням оглядали сліди організованих змагань своєї громади, притягнула теж виставка увагу молоді, а її особливі зацікавлення деякими частинами виставки дали підставу управі Архіві - Музею і вказівки для дальшого плянування громадсько - виховної праці, добору пам'яток і організації наступних спеціяльних виставок для молоді.

Найбільшу частину виставки займали рідкі примірники. Старокраєві, еміґраційної і сучасної української преси та книжок, — зокрема цінна збірка примірників преси, летючок, маніфестаційних видань місцевої української громади, як: „Україна", „Вісті", „Голос Мазепинців" (латинкою), „Січ", „Січові Вісти", „Оса", „Самостійна Україна" і ін. — дальше: збірка старих календарів, рідкі видання укр. далекосхідньої колонії, давніші видання УВО і ОУН, маловідоме в краю видання уряду Зах. Укр. Нар. Републіки „Крівава Книга"; Світлини скитальчого життя і таборових організацій, пластові, англомовні видання про Україну, давніші і теперішні, старі видання Т-ва „Просвіта", українського Нац. Музею у Львові, Музею Визвольної Боротьби в Празі та зворушлива грудочка землі зі стрілецьких могил на Маківці.

В відділі П. О. Городиського звертали особливу увагу 2 машинописи неопублікованих споминів походу на Київ 1919 р., спомини учасника І Укр. Дивізії, записки з лекцій з табору полонених в Рімні, Ситуаційна карта II відділу нач. польського штабу про розміщення укр. військ 26 липня 1919 р., світлина сл. п. полк. Д. Вітовського зі співробітниками генерального секретаріяту військових справ, вирізки з чужомовної преси статтей і світлин про бойові дії УПА, — а між тим і цікавий примірник французьких „реляцій" про Польщу з XVII ст., примірник „Українського журналу" харківського університету з 1825 р., „Галицького Сборника" з 1853 р., „Украини" — Куліша, „Політичних Пісень українського народу" М. Драгоманова. З „Архіву - Пам'ятки" сотн. П. Олексієнка звертали увагу світлини, грамоти, відзнаки дієвої Армії УНР, учасників Зимового Походу, світлини гетьмана П. Скоропадського, президента Андрія Лівицького і ін.

Ця перша загальна виставка Українського Архіву-Музею в Шікаґо підбадьорила нашу громаду, а й звернула увагу на значення впорядкованого збереження пам'яток нашої історії і культури.

Пам'ятки ці заговорили виразною мовою не тільки до сантиментів відвідувачів, вони, можливе, заговорили й до совісти декого з них і тих, також, які запізнилися відвідати виставку, нагадуючи їм також і про наш обов'язок допомогти отим благородним зусиллям кількох ентузіястів, — щоби ці цінні збірки не громадилися незабезпечені в тісній, позичевій комірці!

Управі Архіву-Музею виявилося при нагоді цієї першої виставки деякі напрямні дальшого плянування збірки пам'яток, їх предметової сеґрегації в відділи, консервації, наукового опису й використання, підготови наступних спеціяльних виставок за подіями, постаттями, предметовими розділами, а дальше репрезентаційних показів прикладів укр. культури для американського світу, тощо.

Щоби репрезентація нашого духового життя і переживань нашої громади виявилася гідно в цій нашій молодій культурній станиці, щоби ми могли достойно показати своє лице перед сусідським нам світом, треба зусиль не тільки кількох ентузіястів, а моральної й матеріяльної допомоги та співпраці усієї свідомої української громади в Шікаґо.

І. В-нч.

Филаделфія, Па.

Консолідація на фронті „Маланки".

Филаделфія. — Якщо українська консолідація неможлива на політичному, чи навіть культурному фронті і мрії про одностайний фронт все ще є тільки мріями, то надзвичайно відрадним явищем треба вважати консолідацію бодай на танцювальному відтинку: Об'єднання б. Вояків Українців, Українські Американські Ветерани, Братство б. Вояків І. Української Дивізії і всі інші комбатантські організації, охоплені фірмою „Юнайтед Юкрейніен Вор Ветеранс" (як говориться на білетах вступу) — спільно уладжують святочну зустріч Нового Року. Традиційна „Маланка" відбудеться в суботу 15 січня ц. р. у Филаделфії у прегарних залях Бродвуд Готелю. Аранжери тієї забави беруть собі за зразок колишні Вечерниці „Червоної Калини" між двома світовими війнами у Львові, які — поруч із „Балем Преси" — були найелеґантнішою, наймкультурнішою, і найвеселішою карнаваловою забавою. Правда, зустріч Нового Року припадає ще у передкарнаваловому часі. Проте, вона належить до щорічної традиції і краще, щоб той звичай зберігався у власному гурті, ніж мали б наші люди ходити під новий рік на інші імпрези. У Филаделфії зберігся вже звичай, що „Маланку" уладжують колишні вояки: „стара война", що брала участь у першій світовій війні й перших визвольних змаганнях в рядах УСС, УГА і Дієвій Армії УНР, українці з американської армії з двох світових воєн, українці з інших армій, врешті члени таких формацій, як Дивізія й УПА, — всі вони стрінуться у Филаделфії на Маланчиному вечорі, привівши з собою своїх рідних, приятелів і знайомих, щоб погідно й радісно стрінути новий 1955 рік, також за старим стилем. Бо хоч цей „новий рік" вже триває два тижні, але для українців щойно „Маланка" є новорічним гаслом!

Н. Н.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Б-во св. Арх. Михаїла, від. 142 на річних зборах 11. грудня 1954 р. вибрано уряд на рік 1955: М. Маркович мол., предс.; П. Пітула, заст. предс.; Е. Поливчак, фін. секр.; М. Маркович, кас.; М. Яблонський, рек. секр.; контр. комісія: В. Палюґа, С. Пограничний, А. Маркович; опікуни хворих: Н. Луців, Іван Гриб; тростісти; Е. Мамчук, Д. Фортуна; капітан Г. Закорчений; хорунжий І. Мельник; репрезентант до У. Н. Дому А. Поливчак; репрезентанти до Центрального Комітету М. Маркович мол., Іван Гриб. — С. Пограничний, рек. секр.

Фільм „Львівські Катакомби" в Ню Йорку

Ню Йорк. — Упродовж тижня висвітлювано тут в залі Українського Народного Дому новий український фільм „Львівські Катакомби". Продуцентом цього фільму є відомий наш молодий фільмовий ентузіяст з Канади, п. Солук. Режисерував Л. Орлигора, а в головних ролях виступають В. Якубович, М. Лотишко, М. Мартинюк, Л. Прибитківська, Н. Тарнавецька, Ю. Бельський, В. Довганюк та М. Гонтар. Фільм має цікаву тему: боротьба большевиків проти українського підпілля, включно з церквою, у Львові. Героями фільму є молодий українець із Наддніпрянщини, який початково служить большевикам, нав'язує знайомство з дочкою священика, щоб могти при її допомозі самому увійти в українське підпілля і в той спосіб, його поборювати. Це йому пощастило, але опісля він закохується в молодій дівчині та переймається українськими визвольними ідеями і за них бореться. В акцію вплетений теж фрагмент боротьби УПА проти большевицьких окупантів. Фільм має великі технічні і режисерські недомагання, але своєю тематикою розбуджує уяву про той стан і ті обставини, у яких перебувають та проти яких боряться наші брати на рідних землях. При цьому висвітлюється теж інтересні кольорові додатки із зустрічі мистців в Торонті та фраґменти українських різдвяних звичаїв. Фільм „Львівські катакомби" буде висвітлений в усіх більших українських громадах у цій країні.

ЗАМІТНИЙ УСПІХ НАШОЇ АРТИСТКИ

Відола із багатьох своїх успішних виступів на українських та европейських сценах наша оперна співачка п-ні Галина Галій, яка в останньому дістала високу оцінку під час виступу в Дітройтському Інституті Мистецтв, добилась нового успіху, діставши запрошення до виступу в оперовій компанії майстрів співу Карла Йоста, що в дні 16-го січня ц. р. дасть дві опери: „Кавалерія Рустікана" та „Паліячі". Імпрезу влаштовує УМСА з прибутком на Хлоп'ячі Клюби. Опери будуть виставлені в залі УМСА при 5 Вест 63-й вулиці о год. 4-й пополудні. П-ні Галій виступить в ролі „Лола" в „Кавалерії". У весняному сезоні тієї самої групи п-ні Галій виступить у „Трубадурі". Запрошення п-ні Галій до виступів з цією високо-клясовою оперною групою, керованою переважно італійськими мистцями, це справді успіх нашої співачки, що відкриває їй великі можливості на майбутнє. В опері „Кавалерія Рустікана" співатимуть разом з нею кращі солісти нюйоркських опер.

Н. Н.

Спорт

УКРАЇНЕЦЬ ПЕРЕМОЖЦЕМ В ЗМАГАННЯХ „СІЛВЕР СКЕЙТС".

Ню Йорк, 10 січня. — Ігор Маланчук, змагун футбольної команди „Січ" Елизабет добув на совгах в конкуренції швидкої їзди на пів милі сеньйорів новиків перше місце з часом 1:43. 3. Змагання ці відбуваються щорічно в багатьох різних конкуренціях на совгах у Медісон Сквер Гарден, а переможці в них одержують як нагороди посріблювані совги.

Славно Ігоре!

В. С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. о. Николая, відд. 13, відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 2-ій попол., в залі Укр. Амер. Гор. Клюбу, 402 — 25th St. Уряд на 1955 рік: М. Демчар, предс.; З. Зендран, рек. секр.; А. Урбан, фін. секр.; Р. Маселко, кас. Збори будуть відбуватися кожної третьої неділі в місяці, о год. 2-ій попол., в залі У. А. Г. Клюбу. У всіх організаційних справах прошу звертатись на адресу А. Урбан, 816 — 24th St., Watervliet, N. Y. — А. Урбан, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Т-во ім. А. Бончевського, відд. 10, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 16. січня, зараз по першій Сл. Божій, в парафіяльній залі. Проситься всіх членів прийти. Уряд на 1955 р. є: М. Хома, предс.; В. Глива, секр., 15 Bridgeport Ave., Shelton, Conn. Телеф. RE. 4-8046.

СКРЕНТОН, ПА. — Т-во Над Збруча, відд. 280, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. січня, о год. 3-ій попол., в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакаванна Еве. Буде звіт уряду і контролі за останній піврік і вибір уряду на 1955 рік. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Відділ 397 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в год. 2-ій. Побір вкладок буде в суботу від 7:30 до 8-ої веч. і в неділю, 16-го січня від 12-2-ої. Всі вкладки за минулі місяці мусять бути вирівняні. Також збираємо Національний Даток до УКК. — М. Субтельний, предс.; О. Штогрин, секр.

АЛЛЕНТАВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла, відд. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го січня, в парафіяльній залі, 803 Фронт вул., о 2-ій год. попол. Довгуючі члени за 1954 рік, що не заплатять своїх вкладок цього місяця, будуть суспендовані. Проситься не зволікати з вплаченням вкладок. Заразом повідомляємо, що уряд на 1955 вибраний той самий, що був 1954 р. Наші збори будуть відбуватися все в третю неділю в місяці. — І. Зазворський, предс.; Г. Біленький, кас.; І. Федорак, секр.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Відділ 305, Запорозька Січ, повідомляє, що річні збори відбулися 19. грудня 1954 р., на котрих вибрано уряд на 1955 рік: Н. Боток, предс.; і кас.; М. Гентош, фін. секр.; І. Годованець, Т. Касіян, С. Баток, контрольори.

Ділимося сумною вісткою, що 2-го грудня 1954 р., відійшов у вічність

бл. п. Петро Андрущенко

бувший вояк, Запорізької Дивізії, Армії УНР.

Покійний родився 23-го грудня 1900 р., на Полтавщині, Україна. Похований в Ню Кестл, Пенсилвенія.

Вічна Йому Пам'ять!

ТОВАРИШІ ЗБРОЇ.

БОФАЛО, Н. Й. — Б-во св. О. Николая, відд. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го січня, в церковній залі при Філмор і Онейда вул., зараз по спів. Сл. Божій. Подається до відома тим членам, хто не був минулого місяця на зборах, що уряд зістав перевибраний той самий на 1955 рік. Крім того урядники полагоджують справи і в 4-ту неділю в згаданий час і залі. Урядники просять усе членство до співпраці, виконування своїх обовязків. Члени суспендовані, що вирівняють свій довг, будуть прийняті наново. — І. Була, гол.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

В. ПУЛМАН, ІЛЛ. — Б-во св. Арх. Михаїла, відд. 243, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться 16. січня 1955 р. зараз по Сл. Божій і цілий рік будуть відбуватися в третю неділю по першім зараз по Сл. Божій. Річні збори відбулися 19-го грудня 1954 року. На збори прийшло 8 членів і не було з кого вибрати уряду, тому уряд залишився старий. — Вілик, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Б-ва св. Петра й Павла, відд. 220, відбудуться в суботу, 15. січня, о год. 7:30 веч., в параф. залі, 4950 S. Paulina St. Члени, які платять річно, піврічно чи квартально, мають явитися і заплатити свою належитість, як рівнож довгуючі члени. Урядники, які були вибрані на річних зборах, мають явитись і зложити присягу після ухв. статуту УНСоюзу. — Старий уряд.

ШІКАГО, ІЛЛ. — **Річні збори** Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 252, відбудуться в неділю, 16-го січня, о 12-ій год. полудне, у залі при 2250 В. Кортез вул. Проситься членів прийти. — Когут, секр.

ЛЯТРОБ, ПА. — Відділ 61 повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться 16. січня, в церковній залі на Мілер Стр. Є важні справи. Секретар уступає зі свого становища, треба вибрати нового або зробити злуку з другим відділом. Вкладок більше не буде збиратися по хатах. Кожний член повинен принести вкладки на руки нового секретаря не пізніше як в третю неділю місяця, в противному разі буде суспендований. — А. Скубяк, секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. — **Річні збори** Т-ва Галицька Січ, відд. 207, відбудуться в неділю, 16. січня, в церковній залі зараз по Сл. Божій, о год. 12-ій. Комітет просить членів явитись на час і заплатити свої вкладки до Союзу. Уряд звітуватиме з діяльности за рік 1954 і буде вибір уряду на 1955 рік. Також будемо принимати нових членів до Союзу. — Н. Рева, предс.; Я. Романюк, кас.; О. Сельський, секр.

ГОЛІЙОК, МАСС. — **Річні збори** Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 52, відбудуться в неділю, 16. січня, о год. 2-ій попол., в литовськім Клюбі, 16 Джексон вул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на час та вислухати звіту уряду і контрольної комісії за 1954 р. Буде вибір уряду на 1955 рік і інші важні справи до полагодження. — С. Клемик, предс.; І. Рабець, кас.; Д. Хрупалик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во Жидачів відд. 393 повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 2:30 попол., в залі У. Н. Дому, 140-142 2-га Евеню, ріг 9. вул. Проситься всіх членів прийти на збори, буде звіт уряду і контрольної комісії за 1954 рік та вибір уряду на 1955 рік. По зборах перекуска. — І. Дубик, предс.; Є. Баланда, кас.; М. Литвин, фін. секр.; З. Серафин, рек. секр.

СТЕЙПЛЕТОН, С. АЙ. — Б-во св. Арх. Михаїла відд. 211, повідомляє своїх членів, що на річних зборах в дні 11. грудня 1954 р., вибрано й перевибрано такий уряд: П. Тіцький, предс.; С. Дзера, заст.; П. Телешеський, кас.; А. Кривий, заст.; Т. Соколовський, секр.; Д. Фостик, заст.; контрольори: Райнгардт і Федірка; надзиратель хворих В. Каранович. Повідомляється членів, що збори відбуватимуться в другу суботу по першім, о год. 7:30 веч., в залі кат. церкви, 35 Варен вул. Проситься членів являтися на час і платити свої вкладки точно кожного місяця на зборах.

ГУДСОН, Н. Й. — Б-во св. Арх. Михаїла відд. 476 повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня зараз по Сл. Божій, в парафіяльній залі, Савт Секенд, Партісьон вул. ч. 55-65. Буде звіт за рік 1954, контрольорів і вибір уряду на рік 1955 й інші справи до вирішення, ухвала статуту на рік 1955. Присутність кожного члена обов'язкова. — І. Юськів, предс.; М. Маряк, кас.; П. Маряк, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Відділ 123 Пресв. Богородиці, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня 1955 р., зараз по Службі Божій в церковній залі. Буде звіт контролі за рік 1954 і вибір уряду на 1955 рік. — М. Іванцев, пр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Т-во Родж. Преч. Діви Марії відд. 259 повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня, в церковній залі при 4952 So. Paulina St., о год. 1:30 попол. — П. Трусяк, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер" 430 відд., повідомляє своїх членів, що побір складок за січень відбудеться в суботу, 15-го січня 1955 в Укр. Клюбі при 23-ій і Бравн вул., о год. від 7 до 9 веч., і в неділю, 16-го січня, в Укр. Клюбі при 847 N. Franklin St., о год. 11:30 до 1:30 попол. Просимо явитись в означеному часі. — О. Бакай.

КЕНЗАС СИТІ, КЕНЗ.—Б-во св. Володимира, відд. 323, повідомляє своїх членів, які не були на річних зборах, що всі справи полагоджено і вибрано уряд той самий. Збори відбуватимуться на 15-го або перша неділя по 15-ім в відділовій залі під ч. 10 North Ferree. — Т. Боруцький, предс.; В. Феден, кас.; Д. Яремко, секр. фін.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла, відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. січня, о год. 7. веч., в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман.

МІЛВОКІ, ВІС. — Т-во ім. І. Франка, відд. 103, повідомляє, що на річних зборах в грудні вибрано новий уряд на 1955: Т. Танін ст., предс.; П. Колодрубець, заст. предс.; П. Стецик, кас.; В. Пунко, поміч. кас.; К. Геріс, секр.; В. Пунко, ас. секр.; контрольори: Т. Ман, В. Колодрубець, В. Мука; дверник А. Ковтун; опік. хворих: Іл. Гірський, К. А. Геріс. Збори відбуватимуться все в суботу по 15-ім кожного місяця в церковній залі при South 11th & West Washington. — К. А. Геріс, секр.

НОНҐСТАВН, О. — Б-во св. Петра й Павла відд. 274 повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 2-ій попол., в залі ч. 1915 Росель вул. Просимо всіх членів прибути на ці збори, вислухати річних звітів та вибрати уряд на 1955 рік. — А. Кравець, предс.; Т. Сенедяк, секр.-кас.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во Згода відд. 62, повідомляє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 2-ій попол., в домі секр. 6009 Yocum St. Присутність кожного члена конечна. Буде звіт і вибір уряду на 1955 р. — В. Бідей, секр.

БРИДЖПОРТ, ПА. — Б-во св. Петра і Павла відд. 383 повідомляє, що місячні збори відбуваються в кожну другу неділю в місяці, в залі 494 Ford St., о год. 1-ій попол. Уряд на 1955 рік: М. Буката, предс.; С. Козак, заст.; Ю. Кушнір, кас.; В. Довгань, рек. секр.; І. Гродзінський, фін. секр.; Л. Сарабун, І. Бурій, контрольори; С. Шевчук, І. Андрусів, надзирателі хворих. Адреса секретаря є така: John Grozinsky, 138 Third St., Bridgeport, Pa.

ВЕСТБУРИ, Н. Й. — **Річні збори** Т-ва ім. Т. Шевченка відд. 267, відбудуться в суботу, 15-го січня 1955 р., о год. 7:30 веч. Кожний член обовязаний прийти на збори. Буде звіт уряду за рік 1954 і вибір нового уряду на рік 1955. Є багато важних справ до полагодження, член, що не явиться буде підлягати карі після статуту. — Ур.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Т-во ім. В. Хмельницького відд. 137, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 2-ій попол., в церковній залі. На річних зборах вибрано уряд на 1955 р.: Г. Яворський, предс.; В. Боднарський, заст.; М. Колодруб, кас.; І. Когут, заст.; С. Колодруб, секр.; І. Дишевський, заст.; контрольна комісія: І. Деш, И. Колодруб, Г. Прашик; надзирателі хворих: Т. Фотій і І. Вересюк. На зборах можна купити Калєндар УНСоюзу.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ відд. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 16-го січня, в залі Клюбу, 13 Washington St., о год. 2-ій попол. Просимо членів вирівняти свої належитости. Уряд Т-ва на рік 1955 той самий крім рекордового секр., яким вибрано М. Гарасимова. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Б-ва св. Кирила й Методія, відд. 86, відбудуться в неділю, 16-го січня, зараз по співаній Сл. Божій. Тому, що не вирішено всіх справ, які були порушені на річних зборах, проситься всіх членів прибути та вислухати звітів уряду і контрольорів за 1954 рік. Можна також набути Калєндар УНСоюзу на 1955 рік. — Г. Сайкевич, пр.; П. Саламаха, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Повідомляється членів, що **річні збори** Т-ва „Дарахівщина" відд. 275 відбудуться в суботу, 15-го січня, о год. 7-ій веч, в церковній залі при вул. Сусекс і Грін. Присутність всіх членів Т-ва на річних зборах обов'язкова. — І. Щупляк, фін. секр.

БОСТОН, МАСС. — Б-во ім. Митр. А. Шептицького, відд. 307 повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня 1955, в параф. домі при Forest Hill St., зараз по відправі. Буде вибір уряду на 1955 рік і інші важні справи до вирішення. Буде нагода замовити собі Калєндар УНСоюзу. — Д. Ґалонзка, пр.; Н. Гапій, кас.; І. Чопик, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла відд. 11, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16. січня, в церковній залі на Мейпел Евеню, зараз по Сл. Божій. Проситься членів прийти вислухати звітів, вибрати уряд на біжучий рік. Також пригадується членам вирівняти залеглі членські вкладки. — Т. Волощук, предс.; А. Дида, кас.; П. Сціленний, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Відділ 300 повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня зараз по Службі Божій в У. Н. Домі на Мейпел Евено. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих прибути вислухати звіту з цілорічного діловодства урядників і контр. комісії. Також буде вибір урядників на 1955 рік. — М. Губернович, предс.; Ф. Кавчак, скр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні загальні збори членів Т-ва св. Юрія відд. 239, відбудуться в суботу, 15-го січня ц.р., о год. 6-ій веч. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin St. Будуть звіти уряду, уділення абсолюторії та вибір нового уряду на 1955 рік, та внески і запити. Проситься членів, що залягають з вкладками вплатити залеглість перед зборами. Секретар буде урядувати від год. 4-ої попол. — Д-р В. Ґалан, предс.; М. Ковальчук, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Відділ 290 повідомляє, що річні збори відбулися 12. грудня, де вибрано такий уряд на 1955 рік: М. Хома, предс.; М. Іванюк, секр.; Ю. Коллор, кас. Проситься всіх членів приходити на збори в другу неділю по першім і приносити свої місячні вкладки та привести нових членів до УНСоюзу.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка відд. 42, повідомляє своїх членів, що **річні загальні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня , о год. 2-ій попол., в У. Н. Домі при 237 Говп Евеню. Буде звіт уступаючої управи і вибір нової на 1955 рік. Ті члени, що не прийдуть на річні збори підлягають карі одного доляра, члени управи 5 дол. — Ф. Гулька, предс.; П. Головачук, фін. секр.; В. Новацький, кас.; В. Маруцак, рек. секр.

ІСТ СТ. ЛУЇС, ІЛЛ. — Повідомляється всіх членів Т-ва Запорозька Січ, відд. 284, що на річних зборах вибрано такий уряд на 1955 рік: М. Гудима, предс.; Д. Івацук, заст.; І. Васильока, секр.; О. Петришин, кас.; контр. комісія: В. Нішкій, П. Шалапій і І. Щурик; надз. хворих: Я. Нішкій, О. Петришин і М. Магац ст.; дверник Ю. Чорний. Ухвалено, що в 1955 році збори відбуватимуться в кожну другу неділю по першім, о год. 2-ій попол., в залі У. Н. Дому.

ПАТЕРЗОН, Н. ДЖ. — Т-во Т. Шевченка відд. 64, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в суботу, 15-го січня, о год. 6-ій веч. Обов'язком всіх членів прийти на збори, вислухати звіту контр. комісії за 1954 рік і вибрати новий уряд на 1955 рік. — Уряд.

АРНОЛЬД, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла, відд. 296, відбув свої річні збори 19. грудня і вибрано новий уряд на 1955: П. Зілінський, предс.; В. Собків, мол., фін. секр.-скарб. Місячні збори будуть відбуватися що третя неділя по першім. Прохання до всіх членів і членкиць приходити на місячні збори і платити свою належитість до У. Н. Союзу. Збори будуть відбуватися як і перед тим в У. Н. Домі, 1400 — 4th Ave., о год. 2:30 попол. Адреса секр.: W. Sobkiw, 1748 Keneth Ave., Arnold, Pa.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія відд. 288 повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня 1955, о год. 1:30 попол., в укр. залі. Буде звіт старих урядників і вибір уряду на 1955 рік. Проситься всіх членів прийти. — М. Брус, предс.; Б. Заґвоський, кас.; Д. Мушастий, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка відд. 84, повідомляє всіх членів, місцевих і позамісцевих, що перші місячні збори відбудуться в неділю, 16-го січня 1955 р., о год. 4-ій попол., в залі У. Н. Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест. Буде вибір уряду на 1955 рік та вплата місячних вкладок. — О. Куян, предс.; М. Сендзік, кас.; П. Дудко, секр.